

T.C.
BAŞBAKANLIK
Kanunlar ve Kararlar Genel Müdürlüğü

Sayı : 31853594-101-30- 4142
Konu : Kanun Tasarısı

23/12/2015

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Önceki yasama döneminde hazırlanıp Başkanlığınıza sunulan ve İçtüzüğün 77 nci maddesi uyarınca hükümsüz sayılan ekli listede adları belirtilen kanun tasarılarının yenilenmesi Bakanlar Kurulu'na uygun görülmüştür.

Gereğini arz ederim.

Ahmet DAVUTOĞLU
Başbakan

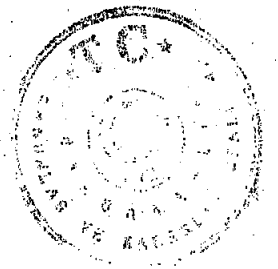
Ek: Liste

TBMM BAŞKANLIĞI				
Tali Komisyon	- Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji			
Esas Komisyon	Dışişleri			
Tarih:	16 Şubat 2016		E.No: 1/629	
Ysm.Uzm.	Bşk.Yrd.	Başkan	Gn.Sek.Yrd.	Gen.Sek.
				
TBMM BAŞKANI				

TBMM KANUNLAR ve KARARLAR BÖK.LİĞİ
23 Aralık 2015
Numara:

TBMM GENEL EVRAK
23 Aralık 2015
No: 13471

24. 1/793 Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Yemen Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İzinsiz İkamet Eden Şahısların Geri Kabulüne Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
25. 1/849 Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Karadağ Hükümeti Arasında Geri Kabul Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
26. 1/340 Türkiye Cumhuriyeti Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ile Hindistan Cumhuriyeti Petrol ve Doğal Gaz Bakanlığı Arasında Petrol ve Doğal Gaz Alanında İşbirliğine Dair Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
27. 1/967 Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Fransa Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Enerji Alanında İşbirliği Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
28. Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Norveç Krallığı Hükümeti Arasında Enerji Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
29. Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Enerji Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
30. 1/366 Enerji Şartı Antlaşmasının Ticaretle İlgili Hükümlerine Getirilen Değişikliklerin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
31. 1/980 Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Yemen Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Enerji Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı

T.C.
BAŞBAKANLIK
Kanunlar ve Kararlar Genel Müdürlüğü

Sayı : 31853594-101-1032 - 3383

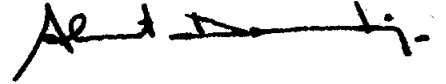
2 / 10 / 2014

Konu : Kanun Tasarısı

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

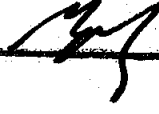
Dışişleri Bakanlığı'na hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulu'na 22/9/2014 tarihinde kararlaştırılan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Yemen Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Enerji Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Ahmet DAVUTOĞLU
Başbakan

EKİ :
1- Kanun Tasarısı
2- Gerekçe

TBMM BAŞKANLIĞI				
Tali Komisyon	Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji			
Esas Komisyon	Dışişleri			
Tarih:		20 Ekim 2014		E. No: 11980
Ysm.Uzm.	Bşk.Yrd.	Başkan	Gn.Sek.Yrd.	Gn.Sek.
				
TBMM BAŞKANI				

TBMM
KANUNLAR ve KARARLAR BŞK.LİĞİ
02 Ekim 2014
Numara:

T B M M
KÜTÜPHANE VE ARŞİV HİZM. BAŞKANLIĞI
02 Ekim 2014
No: 342003

GEREKÇE

Ülkemiz ile Yemen arasında tarihi 16. yy'a dayanan köklü insani, kültürel ve sosyal bağlar mevcut olup iki ülke gerek ikili düzeyde gerekse de uluslararası platformlar bünyesinde işbirliklerini sürdürmektedir.

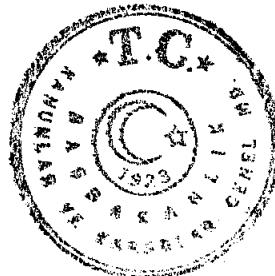
Arap yarımadasının OPEC üyesi olmayan, mütevazı bir petrol üreticisi konumundaki Yemen; petrol trafiğinin 3,5 milyon varil/gün olduğu ve dünya petrol ticaretinin en önemli geçiş noktalarından olan Bab-el Mendeb Boğazı'nın yanı başında bulunmasından dolayı jeostratejik bakımdan çok önemli bir konuma sahiptir. Kuzeyinde dünyanın en büyük petrol rezervlerine sahip olan Suudi Arabistan'ın bulunduğu Yemen Cumhuriyeti'nin 2012 istatistiklerine göre ispatlanmış petrol rezervi 2,7 milyar varil, doğalgaz rezervi ise 500 milyar m³ tür. Ülkenin 2012 sonu itibarıyla günlük ham petrol üretimi ortalama 198.000 varil; doğal gaz üretimi ise yaklaşık 6,2 milyar m³/yıl olarak gerçekleşmiştir.

Önemli bir hidrokarbon ülkesi olmasına rağmen Yemen elektrik sektörü ve altyapısı oldukça yetersizdir. 25 milyon nüfuslu Yemen'de kişi başına elektrik üretimi 300/350 kwh/yıl mertebesinde ve bu oran dünya ortalamasının yaklaşık onda biri kadardır. Ülkede devletin sahip olduğu elektrik santrallerinin toplam kurulu gücü 1600 MW civarındadır. Ancak bakım ve onarım gibi çeşitli sebeplerden dolayı bu santrallerin üretim halinde olan kısmı 1050 MW civarındadır. Ayrıca devlet 500 MW'lık bir gücü yüksek maliyetle özel sektörden satın almaktadır. Sonuç olarak toplam üretim gücü yaklaşık 1500 MW civarındadır. Ancak devlete ait santrallerin bakım ve onarımları düzgün bir şekilde yapılmadığı için bu üretim kapasitesi de hızla azalmaktadır. Ülkenin enerji alanında en önemli sıkıntısı elektrik üretiminin yetersizliği olup kısa vadede 2300 MW elektrik ihtiyacı bulunmaktadır.

Türkiye ile Yemen arasında karşılıklı yarar ve talepler temelinde, elektrik ve yenilenebilir enerji alanında işbirliğinin geliştirilmesi amacıyla; 27 Haziran 2014 tarihinde İstanbul'da "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Yemen Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Enerji Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptı" imzalanmıştır.

İmzalanan Mutabakat Zaptı ile öncelikle Yemen elektrik altyapısına dönük projelerin geliştirilmesi, elektrik alanında fizibilite çalışmalarının yapılması, Yemen elektrik üretim, iletim ve dağıtım sisteminin işletmesi ve bakım-onarımı, elektrik projelerine ilişkin fizibilite raporlarının hazırlanması, Yemen mühendis ve teknisyenlerine teknik eğitim programlarının sağlanması hedeflenmektedir.

Ayrıca mezkur Mutabakat Zaptı ile yenilenebilir enerji alanında rüzgâr ve güneş gibi yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanılması ve sanayi alanında işbirliği, her iki ülkede elektrik üretim sistemlerinin pazarlanması; jeotermal kaynaklarının etkin ve sürdürülebilir kullanımına yönelik bilgi ve uzman alış-verişi; yeni hidroelektrik santrallerin rehabilitasyonu ve tesisi ile ekipmanların dizaynı konusunda ortak projelerin geliştirilmesi alanlarında işbirliği yapılması, elektrik ve yenilenebilir enerji alanında çalışmalarda bulunmak üzere tarafların eşit sayıda temsilcilerinden ve uzmanlarından oluşacak bir Enerji Çalışma Grubu'nun oluşturulması hedeflenmektedir.

T/ 758

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ VE YEMEN CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
ARASINDA ENERJİ ALANINDA İŞBİRLİĞİNE İLİŞKİN MUTABAKAT ZAPTININ
ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR
KANUN TASARISI**

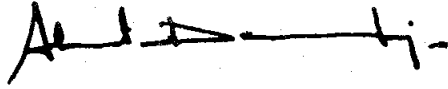
MADDE 1- (1) 27 Haziran 2014 tarihinde İstanbul'da imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Yemen Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Enerji Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptı"nın onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

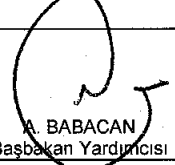
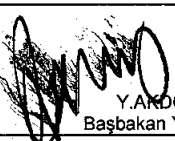
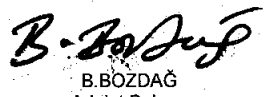
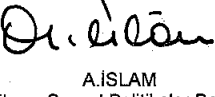
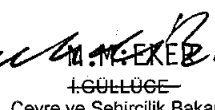
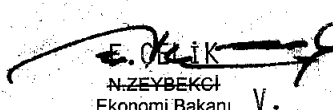
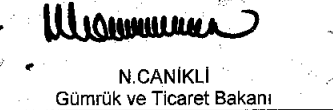
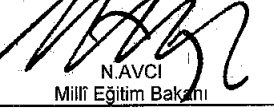
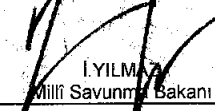
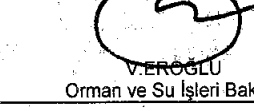
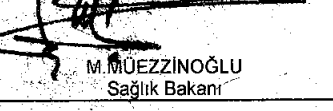
MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Eki

2014

AHMET DAVUTOĞLU
BAŞBAKAN

 B. ARINÇ Başbakan Yardımcısı	 A. BABACAN Başbakan Yardımcısı	 Y. ARDOĞAN Başbakan Yardımcısı	 N. KURTULMUŞ Başbakan Yardımcısı
 B. BOZDAĞ Adalet Bakanı	 A. İSLAM Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı	 F. İSMAIL Avrupa Birliği Bakanı V.	 F. İSMAIL Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanı
 F. ÇELİK Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı	 İ. GÜLLÜCE Çevre ve Şehircilik Bakanı V.	 E. A. ARSLAN Dışişleri Bakanı V.	 N. ZEYBEKÇİ Ekonomi Bakanı V.
 T. YILDIZ Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı	 A. Ç. KILIÇ Gençlik ve Spor Bakanı	 M. M. EKER Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı	 N. CANIKLI Gümrük ve Ticaret Bakanı
 E. ALA İçişleri Bakanı	 C. YILMAZ Kalkınma Bakanı	 Ö. ÇELİK Kültür ve Turizm Bakanı	 M. M. EKER Maliye Bakanı
 N. AVCI Millî Eğitim Bakanı	 İ. YILMAZ Millî Savunma Bakanı	 V. EROĞLU Orman ve Su İşleri Bakanı	 M. MÜEZZİNOĞLU Sağlık Bakanı
 L. ELVAN Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı			

Dosya No:
101-1032

1269

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
VE
YEMEN CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
ARASINDA
ENERJİ ALANINDA
İŞBİRLİĞİNE İLİŞKİN MUTABAKAT ZAPTI

Bundan böyle tek tek "Taraf" ve birlikte "Taraflar" olarak adlandırılacak Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Yemen Cumhuriyeti Hükümeti,

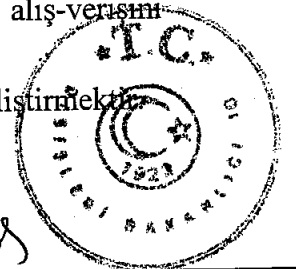
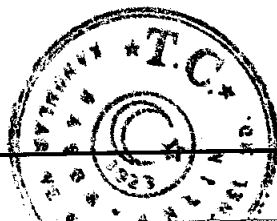
Her iki ülke halkının emniyeti ve refahı, ilgili ekonomilerinin istikrarlı kalkınması için güçlü enerji ortaklığının önemini belirterek,

Enerji alanında karşılıklı menfaat sağlayacak olan fırsatları tespit etme ve değerlendirme yoluyla iki ülke arasında enerji alanındaki işbirliğini daha da geliştirmeyi arzu ederek,

aşağıdaki hususlarda anlaşmaya varmışlardır:

MADDE 1
AMAÇ

1. Karşılıklı menfaat ilkesini baz alarak, Taraflar, işbirlikçi kurumsal ilişkiler için bir temel oluşturacak ve enerji alanında (bundan böyle genel olarak enerji ve spesifik olarak elektrik enerjisi ve yenilenebilir enerji olarak anılacaktır) ikili işbirliği teşvik edecek ve destekleyecektir.
2. Taraflar, kendi ulusal kanun ve yönetmelikleri çerçevesinde enerji alanında ikili bilimsel, teknik, teknolojik, hukuksal, idari ve ticari işbirliğinin geliştirilmesini teşvik edecektir.
3. Taraflar, her iki ülkede enerji alanında yatırımların teşvik edilmesine ilişkin ortak çalışmalar yürütme konusunda anlaşmaya varmışlardır.
4. Taraflar, özellikle, her iki ülkenin enerji alanında faaliyet göstermekte olan kamu ve özel şirketleri arasında işbirliğini güçlendirerek bilgi ve tecrübe alış-verişini teşvik etme konusunda anlaşmaya varmışlardır.
5. İşbu Mutabakat Zaptının amacı, enerji alanındaki işbirliğini daha da geliştirmektir.

MADDE 2 YETKİLİ MERCİLER

İşbu Mutabakat Zaptı'nın uygulanmasından sorumlu olan yetkili merciler;

- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti adına, Türkiye Cumhuriyeti Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ve;
- Yemen Cumhuriyeti Hükümeti adına, Yemen Cumhuriyeti Elektrik ve Enerji Bakanlığı'dır.

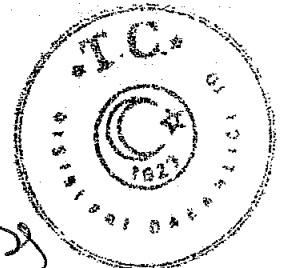
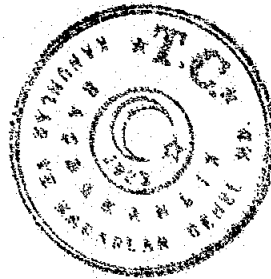
MADDE 3 ELEKTRİK ALANINDA İŞBİRLİĞİ

1. Türkiye Tarafı, Yemen Tarafı'na aşağıdaki alanlarda gerekli teknik desteği sağlamayı niyet etmektedir:

- Elektrik üretim, iletim ve dağıtım sisteminin işletmesi ve bakım-onarımı;
- Elektrik projelerinin teknik ve çevresel boyutlarına ilişkin fizibilite raporlarının hazırlanması;
- Elektrik üretiminde alternatif kaynakların kullanımı alanında uzmanlık desteğinin sağlanması;
- Elektrik şebekelerinin planlanması ve veritabanlarının tasarımı;
- Yemen Cumhuriyeti Elektrik ve Enerji Bakanlığı/Kamu Elektrik Kurumu (PEC)'ye bağlı eğitim merkezinin kapasitesinin artırılması amacıyla, söz konusu eğitim merkezine danışmanlık sağlanması;
- Yemen Tarafı'nın mühendis ve teknisyenlerine teknik eğitim programlarının sağlanması olasılıklarının araştırılması;

2. Türkiye Tarafı, Yemen'in mevcut elektrik açığının kapatılmasına yönelik acil, kısa vadeli ve uzun vadeli çözümlerin üretilmesinde Yemen Tarafı'na yardımcı olma konusunda mutabık kalmıştır.

3. Türkiye Tarafı, yukarıda bahsi geçen kısa vadeli, acil ve uzun vadeli çözüme yönelik finansmanın temini için mali destek ve/veya düşük faizli kredilerin sağlanması olasılıklarını araştırmayı kabul eder.

MADDE 4

YENİLENEBİLİR ENERJİ ALANINDA İŞBİRLİĞİ

Ticaret ve araştırma alanındaki mevcut ilişkileri güçlendirmek amacıyla Taraflar, ortak yenilenebilir enerji projelerini tespit edecek ve geliştirecektir. Olası işbirliği alanları, aşağıdakilerdir:

- Rüzgar ve güneş gibi yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanılması ve sanayi alanında işbirliği ve her iki ülkede elektrik üretim sistemlerinin pazarlanması;
- Jeotermal kaynaklarının etkin ve sürdürülebilir kullanımına yönelik bilgi ve uzman alış-verişi;
- Yeni hidrolik santraller, pompalı hidrolik santraller ve küçük hidrolik santrallerin rehabilitasyonu ve tesisi ve hidrolik santrallere ait elektromekanik ekipmanların, türbinlerin dizaynı, türbin ve jeneratör imalatı ve trafo merkezlerinin anahtar teslim bazlı tesisine ilişkin ortak projelerin geliştirilmesine dair olasılıkların araştırılması.

MADDE 5

YATIRIM

1. Taraflar, enerji alanında kamu ve özel yatırımcılar için pek çok potansiyel yatırım alanı olduğu hususunda anlaşmaya varmışlardır.
2. Taraflar, ilgili şirketlerini her iki ülkede enerji sektörüne yatırım yapmaları için teşvik edeceklerdir.
3. Taraflar ilgili kamu ve özel şirketlerini nükleer teknolojiye ilişkin politikaları, planları, organizasyonları ve etkinliklerine ilişkin bilgi alış-verişinde bulunmaya teşvik edeceklerdir.

MADDE 6

ENERJİ ÇALIŞMA GRUBU

Taraflar, her iki Taraf'ın eşit sayıda temsilcilerinden ve uzmanlarından oluşacak ve eş-başkanlığı üst düzey yetkilileri tarafından yapılacak olan bir Enerji Çalışma Grubu oluşturacaklardır. Enerji Çalışma Grubu, düzenli olarak en az bir kere sırasıyla, iki ülkeden birinde toplanacaktır.

MADDE 7

HARCAMALAR

İşbu Mutabakat Zaptı kapsamındaki faaliyetlere ilişkin harcamalar, her iki Tarafın ilgili mevzuatı ve bütçe koşulları dahilinde uygun fonların mevcudiyetine bağlı olarak gerçekleştirilecektir.

MADDE 8

İHTİLAFLARIN HALLİ

İşbu Mutabakat Zaptının yürütülmesi, yorumu ve/veya uygulanmasına ilişkin herhangi bir anlaşmazlık, Taraflarca istişare yoluyla ve iyi niyetle çözümlenecektir.

MADDE 9 GİZLİLİK

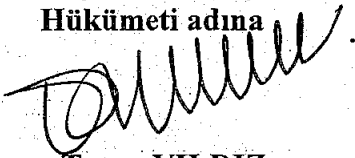
İşbu Mutabakat Zaptı'na ilişkin bilgiler söz konusu olduğunda sadece gizli olarak kabul edilen bilgiler gizli tutulacaktır ve Taraflar, hiçbir durumda söz konusu bilgileri önce diğer Tarafın yazılı rızasını almaksızın herhangi üçüncü bir tarafa ifşa etmeyecektir. İşbu gizlilik hükmü zaman kısıtlaması olmaksızın yürürlükte kalacaktır.

MADDE 10 YÜRÜRLÜĞE GİRME, DEĞİŞİKLİKLER, SÜRE VE FESİH

1. İşbu Mutabakat Zaptı, Tarafların anılan belgenin yürürlüğe girmesi için gerekli olan kendi iç yasal usullerinin tamamlandığını diplomatik yollarla bildirdikleri son yazılı bildirim tarihinde yürürlüğe girecektir.
2. İşbu Mutabakat Zaptı, Tarafların karşılıklı yazılı rızalarıyla herhangi bir zamanda değiştirilebilir. Değişiklikler, işbu Maddenin 1. belirtilen yasal usule uygun şekilde yürürlüğe girecektir.
3. İşbu Mutabakat Zaptı, 5 (beş) yıl süre ile yürürlükte kalacak ve süresinin bitiminden en az 3 (üç) ay önce Taraflardan biri işbu Mutabakat Zaptı'nı sona erdirmeye niyetini diğer tarafa diplomatik yollarla yazılı olarak bildirmediği takdirde, 5 (beş) yıllık süreler için kendiliğinden uzayacaktır.

İşbu Mutabakat Zaptı, İstanbul'da, 27 Haziran 2014 tarihinde Türkçe, Arapça ve İngilizce olarak iki orijinal nüsha halinde ve bütün metinler eşit derecede geçerli olmak üzere imzalanmıştır. Yorum farklılıkları olması halinde İngilizce metin geçerli olacaktır.

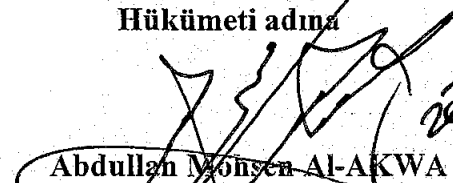
Türkiye Cumhuriyeti
Hükümeti adına

Taner YILDIZ

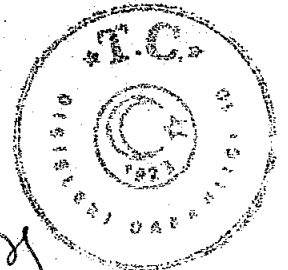
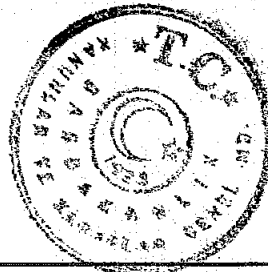
Türkiye Cumhuriyeti Enerji ve Tabii
Kaynaklar Bakanı

Yemen Cumhuriyeti
Hükümeti adına

Abdullah Mohsen Al-AKWA
Yemen Cumhuriyeti
Başbakan Yardımcısı ve Elektrik ve
Enerji Bakanı

27/6/2014

**MEMORANDUM OF UNDERSTANDING
BETWEEN
THE GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF TURKEY
AND
THE GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF YEMEN
ON COOPERATION IN THE FIELD OF ENERGY**

The Government of the Republic of Turkey and the Government of the Republic of Yemen (hereinafter referred to individually as the "Party" and collectively as the "Parties"),

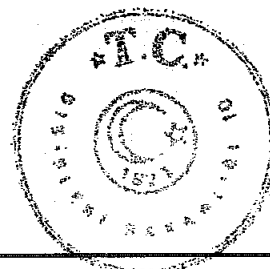
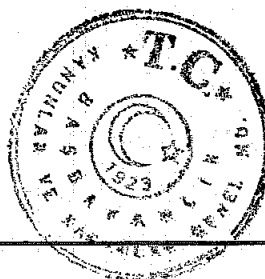
Noting the importance of strong energy partnership for the stable development of their respective economies, the security and welfare of both of their nations,

Desiring to further enhance cooperation between the two countries in the field of energy for identifying and evaluating mutually beneficial opportunities,

Have agreed as follows:

**ARTICLE 1
OBJECTIVE**

1. The Parties will, based on the principle of mutual benefit, establish the basis for a cooperative institutional relationship as well as encourage and promote bilateral cooperation in the field of energy (hereinafter refers to energy in general and in particular electrical and renewable energies).
2. The Parties will, within the framework of their national laws and regulation, promote the development of bilateral scientific, technical, technological, legislative, administrative and commercial cooperation in the field of energy.
3. The Parties agree to work jointly to promote investments in the energy field in both countries.
4. The Parties agree to encourage exchange of information and expertise, particularly by reinforcing partnership between public and private entities of both countries operating in the energy field.
5. The aim of this Memorandum of Understanding is to further develop cooperation in the field of energy.

ARTICLE 2

COMPETENT AUTHORITIES

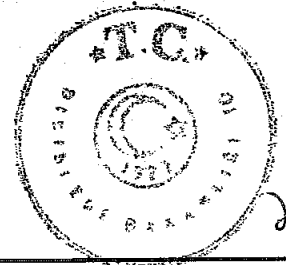
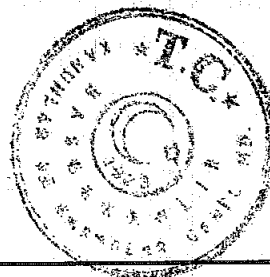
The competent authorities responsible for the execution of this Memorandum of Understanding are;

- On behalf of the Government of the Republic of Turkey, the Ministry of Energy and Natural Resources of the Republic of Turkey and,
- On behalf of the Government of the Republic of Yemen, the Ministry of Electricity and Energy of the Republic of Yemen.

ARTICLE 3

COOPERATION IN THE FIELD OF ELECTRICAL ENERGY

1. Turkish Party intends to provide technical assistance to Yemeni Party in the following areas:
 - Operation and maintenance of the electricity generation, transmission and distribution systems,
 - Preparation of feasibility studies on the technical and environmental aspects of electricity projects,
 - Provision of the expertise in the field of alternative resources for electricity generation,
 - Planning of electricity networks and designing of databases,
 - Provision of the consultancy on the capacity building of the training centre attached to the Ministry of Electricity and Energy of the Republic of Yemen/Public Electricity Corporation (PEC) to enhance its training capabilities,
 - Investigation of the possibilities of providing technical training programmes for the engineers and technicians of the Yemeni Party.
2. Turkish Party agrees to assist the Yemeni Party in finding immediate short and long term solutions to the country's current power shortage problem.
3. Turkish Party agrees to investigate the possibility of providing aid and/or soft loans to finance the immediate short and long term solutions mentioned above.

ARTICLE 4

COOPERATION IN THE FIELD OF RENEWABLE ENERGY

The Parties will identify and develop common renewable energy projects in order to strengthen existing commercial and research ties. Possible areas of cooperation are given below;

- The use of renewable energy resources such as wind, solar and industrial cooperation and marketing in electricity generation systems in both countries.
- Information and experts exchange regarding effective and sustainable usage of geothermal resources.
- Investigation of possibilities for the realization of joint projects, such as the rehabilitation and realization of new hydroelectric power plants, pumped storage power plants, small hydroelectric power plants, electro-mechanic equipment of hydroelectric power plants, turbine design, turbine and generator manufacturing and transformer substations on turn-key basis.

ARTICLE 5

INVESTMENT

1. The Parties agree that there are many potential investment areas in the energy field for public and private sectors.
2. The Parties will encourage their respective companies to invest in the electricity sector in both countries.
3. The Parties will encourage their relevant public and private companies to exchange information on their activities, organizations, plans and policies on nuclear technology.

ARTICLE 6

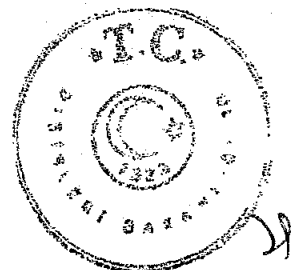
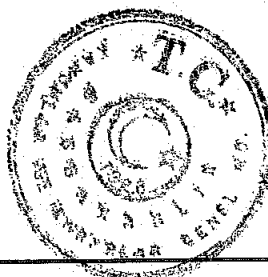
ENERGY WORKING GROUP

The Parties will establish a Joint Energy Working Group (JEWG) that shall be co-chaired by high-level officials of each of the Parties, which shall consist of an equal number of representatives and experts of both Parties. The JEWG will meet in each country alternatively at least once in a year on a periodical basis.

ARTICLE 7

COSTS

Costs related to the activities under this Memorandum of Understanding are subject to the availability of appropriate funds, in conformity with budgetary provisions and the relevant laws of each Party.

ARTICLE 8 SETTLEMENT OF DISPUTES

Any dispute arising among the Parties with respect to the implementation, interpretation and/or execution of this Memorandum of Understanding shall be resolved through consultation in good faith between the Parties.

ARTICLE 9 CONFIDENTIALITY

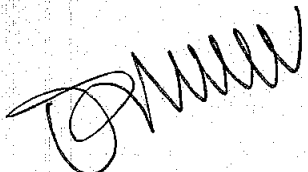
Information related to this Memorandum of Understanding, only those recognized as confidential shall be kept confidential, and the Parties shall under no circumstances disclose this information to any third party without prior written consent of the other Party. This confidentiality provision shall remain in force without time limit.

ARTICLE 10 ENTRY INTO FORCE, AMENDMENTS, DURATION AND TERMINATION

1. This Memorandum of Understanding shall enter into force on the date of the receipt of the last written notification by which the Parties inform each other, through diplomatic channels, of the completion of their internal legal procedures required for its entry into force.
2. This Memorandum of Understanding may be amended by mutual written consent of the Parties at any time. The amendments shall enter into force in accordance with the same legal procedure prescribed under the paragraph 1 of this Article.
3. This Memorandum of Understanding shall remain in force for a period of 5 years and shall be extended automatically for successive periods of 5 years, unless one of the Parties notifies the other in writing through diplomatic channels of its intention to terminate it at least 3 months prior to its expiration.

Done in Istanbul on the 27th June of 2014, in two original copies in Turkish, Arabic, and English languages, all texts being equally authentic. In case of divergence of interpretation, the English text shall prevail.

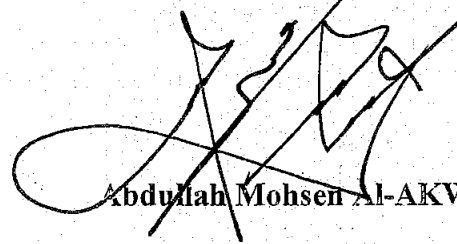
**For the Government of
the Republic of Turkey**

Taner YILDIZ

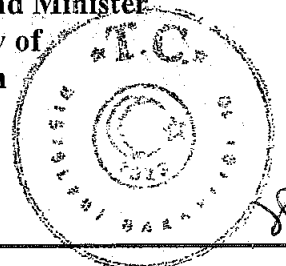
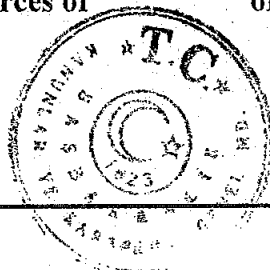
**Minister
of Energy and Natural Resources of
the Republic of Turkey**

**For the Government of
the Republic of Yemen**

Abdullah Mohsen Al-AKWA

**Deputy Prime Minister and Minister
of Electricity and Energy of
the Republic of Yemen**

مذكرة تفاهم

بين

حكومة الجمهورية التركية

و

حكومة الجمهورية اليمنية

حول

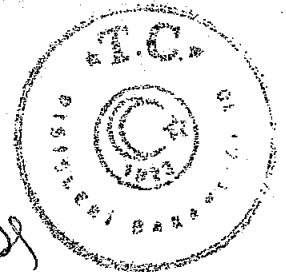
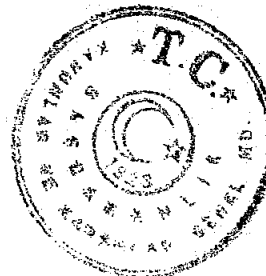
التعاون في مجال الطاقة

يشار فيما يلي هنا على حكومة الجمهورية التركية وحكومة الجمهورية اليمنية بـ "الطرف" منفرداً و بـ "الاطراف" بصورة جماعية
للتأكيد على أهمية الشراكة القوية للطاقة من أجل تنمية مستقرة لإقتصاد بلدانهم وأمن ورفاهية كلا الشعبين.
ورغبة لتحسين التعاون أيضاً بين البلدين في مجال الطاقة لتحديد وتمييز وتقييم الفرص ذات المنفعة المشتركة فقد اتفقا على ما يلي:

المادة الأولى

(الأهداف)

1. سيقوم الطرفان بناءً على مبدأ المنفعة المشتركة بإنشاء اسس لعلاقات مؤسسية تعاونية وكذلك بالتشجيع والترويج لتعاون ثنائي في مجال الطاقة (ويشار فيما يلي هنا على الطاقة بصورة عامة وبصورة خاصة على الطاقات الكهربائية والمتجددة).
2. سيقوم الطرفان من خلال العمل ضمن إطار القوانين واللوائح الوطنية بتشجيع التنمية الثنائية العلمية، الفنية، التكنولوجية، القانونية، الادارية والتعاون التجاري في مجال الطاقة.
3. اتفق الطرفان للعمل بصورة مشتركة لتشجيع الاستثمارات في مجال الطاقة في كلا البلدين.
4. اتفق الطرفان على تقوية الشراكة بين المؤسسات العامة والشركات الخاصة التي تعمل في مجال الطاقة خاصة.
5. إن الهدف من مذكرة التفاهم هو تطوير التعاون في مجال الطاقة ايضاً.

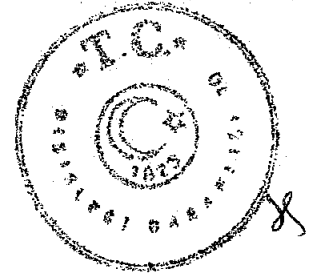
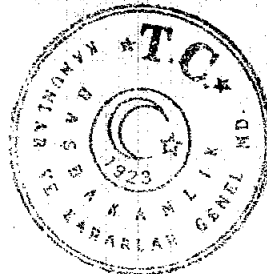

المادة الثانية (السلطات المختصة)

- إن السلطات المختصة المسؤولة بتنفيذ مذكرة التفاهم هذه هي:
- نيابة عن حكومة الجمهورية التركية هي وزارة الطاقة و الموارد الطبيعية في الجمهورية التركية و...
 - نيابة عن حكومة الجمهورية اليمنية هي وزارة الكهرباء والطاقة في الجمهورية اليمنية.

المادة الثالثة (التعاون في مجال الطاقة الكهربائية)

1. يرغب الطرف التركي بتقديم المساعدة الفنية للجانب اليمني في المجالات التالية:
 - تشغيل وصيانة أنظمة التوليد، النقل والتوزيع الكهربائي.
 - إعداد دراسات الجدوى الفنية والبيئية للمشاريع الكهربائية.
 - تقديم الخبرات في مجال تشغيل المصادر البديلة للتوليد الكهربائي.
 - إعداد مخططات لإقامة الشبكات الكهربائية وتصميم القواعد البيانية.
 - تقديم المشورة بهدف زيادة استطاعة المركز التدريبي التابع لوزارة الكهرباء والطاقة والمؤسسة العامة للكهرباء (PEC) في الجمهورية اليمنية وتحسين القدرات التدريبية.
 - البحث عن الإمكانيات لتقديم برامج تدريبية مهنية للمهندسين والفنيين من الجانب اليمني.
2. يوافق الجانب التركي على مساعدة الجانب اليمني لإيجاد حلول عاجلة، قصيرة وبعيدة الأجل لتغطية العجز الكهربائي في اليمن.
3. يوافق الجانب التركي على البحث عم إمكانية تقديم معونة و/أو تقديم قروض مسيرة لتمويل الحلول العاجلة، قصيرة وبعيدة الأجل المذكورة أعلاه.

المادة الرابعة

(التعاون في مجال الطاقة المتجددة)

سيحدد الطرفان ويطوروا مشاريع الطاقة المتجددة العامة من أجل تقوية الروابط التجارية الحالية والابحاث.

مجالات التعاون المحتملة هي كالتالي:

- استعمالات مصادر الطاقة المتجددة كالرياح, الطاقة الشمسية, التعاون في المجال الصناعي وتسويق نظم التوليد الكهربائي في كلا البلدين.
- تبادل المعلومات والخبراء فيما يتعلق بالاستعمال الفعال والمستدام لموارد الحرارة الجوفية.
- البحث عن إمكانيات لتحقيق مشاريع مشتركة مثل: إنشاء او إعادة تأهيل محطات هيدروكهربائية, محطات هيدروكهربائية ذات مضخات, محطات هيدروكهربائية صغيرة, معدات كهروميكانيكية تابعة للمحطات الهيدروكهربائية, تصميم التوربينات, تصنيع التوربينات والمولدات والمحطات التحويلية على اساس تسليم المفتاح.

المادة الخامسة

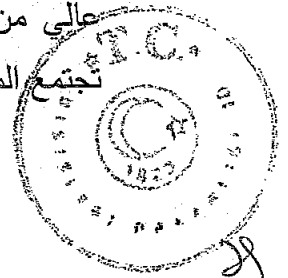
(الاستثمار)

1. يوافق الطرفان على أن هناك مجالات لاستثمارات محتملة كثيرة في مجال الطاقة للقطاع العام والقطاع الخاص.
2. سيشجع الطرفان الشركات المعنية بهم للاستثمار في قطاع الطاقة في بلدانهم.
3. سيقوم الطرفان بتشجيع الشركات العامة والخاصة التابعة لهم لتبادل المعلومات والخطط والسياسات حول نشاطاتهم والتنظيمات بما يتعلق بالتكنولوجيا النووية.

المادة السادسة

(مجموعة العمل الخاصة بالطاقة)

سيقوم الاطراف بإنشاء مجموعة عمل مشتركة خاصة بالطاقة وستكون برئاسة مسؤولين على مستوى عالي من كلا الطرفين, وستشمل على عدد متساوي من المندوبين والخبراء من الطرفين, وسوف تجتمع المجموعة في كل بلد على التناوب مرة في السنة على الاقل على اساس دوري.

المادة السابعة

(التكاليف)

إن التكاليف المتعلقة بفعاليات مذكرة التفاهم هذه هي خاضعة لتوفر الأموال الملائمة بما يتوافق مع بنود الميزانية والقوانين المتعلقة لكل طرف.

المادة الثامنة

(حل النزاعات)

إن أي نزاع ينشأ بين الأطراف فيما يتعلق بتنفيذ، تأويل و/أو إنجاز مذكرة التفاهم هذه يجب حله من خلال التشاور بنية طيبة بين الأطراف.

المادة التاسعة

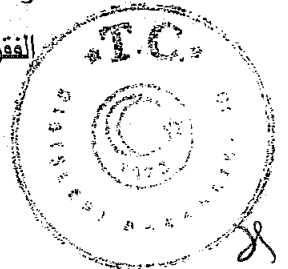
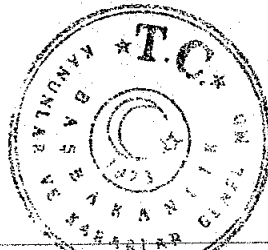
(السرية)

أية معلومات متعلقة بمذكرة التفاهم هذه، هي فقط لهؤلاء الذين هم على إطلاع على سرية المذكرة وأن الأطراف ومهما تكن الظروف لا يمكنهم كشف هذه المعلومات لأي طرف ثالث بدون موافقة كتابية مسبقة من الطرف الآخر، وأن هذا الشرط الخاص بالسرية يجب أن يبقى نافذاً دون تحديد زمني معين.

المادة العاشرة

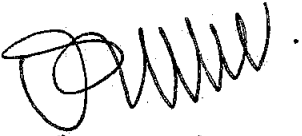
(سريان مفعول المذكرة، التعديلات، الفترة وانتهاء صلاحية المذكرة)

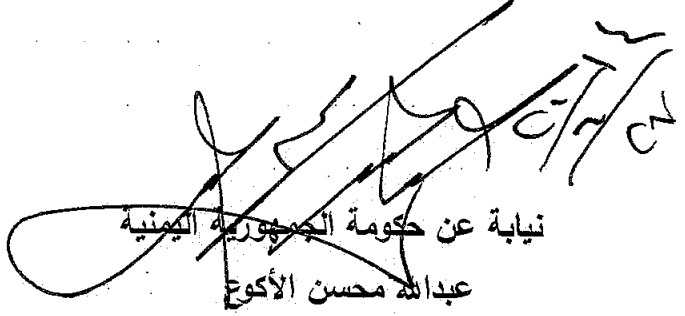
1. ستدخل مذكرة التفاهم هذه حيز التنفيذ منذ استلام الأشياء الكتابي الأخير حيث أن بواسطته يبلغ الطرفان كل واحد الآخر من خلال القنوات الدبلوماسية عن اكتمال الاجراءات القانونية الداخلية المطلوبة لكي تدخل حيز التنفيذ.
2. يمكن أن تعدل مذكرة التفاهم هذه من خلال موافقة كتابية مشتركة من قبل الأطراف في أي وقت، وستدخل هذه التعديلات حيز التنفيذ بموجب الإجراء القانوني المنصوص بموجب الفقرة (1) من هذه المادة.

3. ستكون مذكرة التفاهم هذه نافذة المفعول لفترة خمس سنوات ويجب تمديدها بصورة تلقائية لفترات متعاقبة لمدة خمس سنوات ما لم يبلغ أحد الأطراف الآخر بكتاب يصل من خلال القنوات الدبلوماسية عن نيته بالإلغاء قبل ثلاثة أشهر على الأقل من تاريخ انتهاء المذكرة.

حررت هذه المذكرة في مدينة (أسطنبول) في السابع والعشرين من حزيران 2014م على شكل نسختين أصليتين وباللغات التركية والعربية والانجليزية، وجميع النصوص موثوق بها ومتساوية وفي حال وجود اختلاف في التأويل فإن نص اللغة الانجليزية هو المعتمد.

نيابة عن حكومة الجمهورية التركية
تامر يلدز
وزير الطاقة والموارد الطبيعية
الجمهورية التركية

نيابة عن حكومة الجمهورية اليمنية
عبدالله محسن الأكوع
نائب رئيس الوزراء وزير الكهرباء والطاقة
الجمهورية اليمنية

